

Aktuálně.cz.-17.08.2023

Martin Fendrych

Martin Fendrych | Komentáře

Мартін Фендріх | Коментарі

Політичний коментатор видання Aktualne.cz Мартін Фендріх в своїй статті зазначає, що чехи терпимо ставляться до біженців, але їм не вистачає «генів свободи». Півтора року триває війна в Україні, ми до неї звикли. Коли це закінчиться, більшість не хоче, щоб тут були українські біженці. Переважна більшість людей із задоволенням сприймає те, що росія не завоювала Україну, але завдяки цьому російська небезпека багатьом здається меншою, ніж у лютому чи березні минулого року Згідно з червневим опитуванням агентства STEM, більшість, загалом 64 відсотки респондентів, погоджуються, що війна має закінчитися якнайшвидше, навіть ціною відходу росії частини території загарбаної України. Лише 36% опитаних вважають, що наша країна має підтримати Україну у її прагненні повернути окуповану частину території.

<https://nazory.aktualne.cz/komentare/uprchliky-tolerujeme-chybi-nam-vsak-geny-svobody/r~18b126903c2111eebc030cc47ab5f122/>

Uprchlíky tolerujeme, chybí nám však "geny svobody". Naivně věříme na neutralitu

Válka na Ukrajině trvá už rok a půl, zvykli jsme si na ni. Až skončí, většina tu ukrajinské uprchlíky nechce. A jsme zklamaní ze Západu. Ne ze sebe, ze Západu. Česku je doba prázdnin, ale na Ukrajině se dál intenzivně bojuje. Na tamní města, domy civilistů a nespočetné civilní objekty padají ruské bomby. Ničí a zabíjejí lidi včetně nemluvňat. Rusové zaminovali všechno, dokonce i mrtvolu vlastních vojáků. Šílené. My a Ukrajina, dva totálně odlišné, neporovnatelné světy. Nakolik to vnímáme?

Ruská agrese trvá 540 dní, za týden už to bude rok a půl, strašně dlouhá doba utrpení, války, zmaru. U nás jsme si už zvykli, nám to už ani nepřijde, na naše domy bomby nepadají. Lidé zdrcující většinou s uspokojením vnímají, že Rusko Ukrajinu nedobyl, mnohým se ale díky tomu zdá ruské nebezpečí menší než loni v únoru či březnu. Naše postoje k uprchlíkům a válce sledují výzkumné organizace. Podle červnového zkoumání agentury STEM většina, celkem 64 procent dotázaných, souhlasí s tím, že by válka měla skončit co nejdříve, a to i za cenu toho, že by Rusku byla ponechána část území napadené Ukrajinou. Jen 36 procent lidí míní, že naše země má Ukrajinu podporovat v úsilí, aby vybojovala zpět okupovanou část svého prostoru.

Je to podobné, jako kdyby Rusko napadlo nás, my bychom se tentokrát výjimečně bránili, a třeba sousední neutrální Rakušané by říkali: ať si Putin klidně nechá Slezsko, území od Javorníku po Morávku, hlavně když bude klid. Podobně zarážející by byly odpovědi na otázku, kam by mělo Česko v budoucnu směřovat. Jen 38 procent odpovídajících má za to, že na Západ, 59 procent by nás raději nechalo vlát "někde mezi". Směr k Rusku, a to je přece jen potěšující, by volil jen zcela minimální zbytek. Ředitel výzkumu agentury STEM Jaromír Mazák k tomu v Deníku N řekl: "Myslím, že to souvisí s tendencí Čechů k neutralitě a pokud možno nevměšování se. Dlouhodobě ve STEM sledujeme, že česká společnost do určité míry ztratila porevoluční vizi

jasného příklonu k Západu. Asi čtyřicet procent lidí se podle našich dat s takovou vizí stále ztotožňuje, naopak většina by spíše preferovala nějakou neutrální pozici v rámci střední Evropy a snahu vyvažovat mezi Západem a Východem, nebo si prostě hledět svého." Na otázce "kam by měla Česká republika v budoucnosti směřovat" je zarážející, že my přece jsme Západ, jsme stát NATO a EU a je jen na nás, jakou pozici v tomto společenství zaujímáme. Z českých postojů je cítit zklamání nikoli "ze sebe", že nejsme lepší, schopnější, ale "ze Západu", že nám to lepší stále nezařídil. Mimořádně silně tomu napomáhají politici, kteří si dělají živnost z nadávání na Unii. NATO po ruském vpádu na Ukrajinu raději nechávají na pokoji. Nejde však jen o politiky. Onen příklon "k neutralitě a nevměšování se" souvisí ještě s něčím jiným, s českou nechutí bojovat, porvat se za to své, za to dobré. Doby husitství jsou dávno, dávno pryč. Položili jsme to, když nás napadli Němci, jen minimální část národa vzdorovala. Položili jsme to za komunistů, opět jen zlomek obyvatel vzdoroval. Ztratili jsme jako celek (pokud se dá národ vidět jako celek) "geny svobody". Z toho pohledu je oněch 36 procent lidí, kteří podporují Ukrajinu, aby se celá osvobodila, a 38 procent zápaďáků ještě velmi slušný výsledek. Úkolem rozumných politiků je, aby to číslo rostlo.

ANO je v postoji k Ukrajině rozpolcené

Výzkum STEM ukázal také něco pozitivního. Celkem 56 procent lidí souhlasí s tím, že Česko poskytlo útočiště ukrajinským uprchlíkům.

Jaromír Mazák k tomu dodává: "Přitom jen necelá polovina z nich si myslí, že uprchlíci jsou pro českou společnost spíše přínosem. Velká část té podpory tak nevychází z přesvědčení, že by si lidé řekli 'Fajn, přichází sem nová pracovní síla nebo někdo, kdo nám pomůže s důchodovým systémem' a tak dále. Lidé naopak často vnímají spíše obavy z různých dopadů. V tomto smyslu je tudíž podpora velké části populace vlastně altruistická. Ukrajince bereme jako oběť ruské agrese a máme jim pomoci, i když to pro nás může znamenat nějaké těžkosti. To je převažující názor." Tady ovšem znovu narážíme na dílo českých politiků, populistů a nacionalistů. Nejsou ochotni připustit, nehodí se jim to, že pro nás mohou být ukrajinští uprchlíci velmi přínosní, že nám mohou pomoci řešit problém důchodů. Vždyť k nám uteklo mnoho matek s dětmi, řešit nedostatek určitých profesí, jako jsou kupříkladu zdravotní sestry. Ne, populisty typu Babiše a Okamury volí jiný pohled, rozdmýchává svár, staví proti sobě "naše lidi" a uprchlíky před válkou.

Všeobecnému přijetí uprchlíků na jaře 2022 nepochybně silně pomohl postoj vlády, ale i velké části opozice, která tehdy byla celkem viditelně pro. Kdyby to byla neudělala, kdyby tady v tu dobu seděla jiná vláda a kdyby ANO stálo jasně proti, vztah k uprchlými by byl dnes jistě horší. STEM se také tázal, zda by ukrajinští uprchlíci měli mít možnost v Česku zůstat i po konci války. Celkem 41 procent je pro, 59 proti. Při tom měsíce trvajícím opozičním narativu o tom, jak vláda nedělá "nic pro naše lidi", to není špatné číslo. Navíc v něm mohou být zahrnuti i hlasy lidí, kteří si uvědomují, že po válce se Ukrajina bude muset vybudovat znovu a že bude potřebovat pomoc vlastních lidí.

Zároveň se v tom postoji skrývá krátkozrakost. Země, která se potýká s nízkou porodností, by měla Ukrajinky s dětmi, ale i pilně pracující ukrajinské dřiče, nosit na rukou... Místo toho však vláda spustila Lex Ukrajina V, zařídila silné zhoršení podmínek, za nichž u nás uprchlí Ukrajinci pobývají. Jaromír Mazák připomíná jednu velmi důležitou věc: "Rozpolcenost voličů ANO v otázkách války na Ukrajině a přijímání uprchlíků ukazuje na velmi důležité místo uvnitř naší společnosti. V celém příběhu o tom, jak se česká společnost k válce postavila, bude záležet na tom, jak se budou vyvíjet postoje v této voličské skupině." Analytik vlastně říká, že Andrej Babiš,

Alena Schillerová, Karel Havlíček a další a další anoisté nesou velkou zodpovědnost za to, jak se na Ukrajinu a Ukrajince jejich voliči dívají. Musí si vybrat mezi postoji vlády a postoji lidí jako Tomio Okamura nebo Jindřich Rajchl, o jejichž voliče Babiš, jak víme, stojí.